

כְּבִימֵי שֶׁ אֲכִימֵיךְ וַיִּזְכֹּת טְהוֹרָה מִיָּנֹכַח דִּין
 סְחָפְקוֹד . ^{לִי}יָהּ י' ל' דְּאֶבְרָה לֹא עָקַר הוּא וְהָא
 דְּלֹא נִתְעַבְרָה הַשָּׂנֹכַח עַד הִשְׁתָּא דְשָׂרָה עָקְרָה הוּא
 וְהַשָּׂא דִּינָא מֵאֲכִימֵיךְ טְהוֹרָה הָאִי זְכוּתָא הוּא
 דְּאֶהְיֵי לָהּ לְאִיפְקֵד דְּמֵאֲבָרָהּ כְּזַעְבְּרָה . אִינֵשׁ
 כְּב' ק דף ז' ב' מֵנָּה הָא מִיִּלְתָּא דְּאִמְרֵי רַבִּנָּן כֹּל
 הַמְבָרְכִים רַחֲמִים עַל סְבִירָא וְהוּא זָרִיךְ לְאוֹתוֹ דְּכֵר
 הוּא נִעְנֶה . תְּסַלֵּה דְּכֵרִיב וַיִּתְּפֵל אֲבָרָהם אֵל
 הָאֱלֹקִים וַיִּרְפָּא אֱלֹקִים אֶת אֲכִימֵיךְ וְכָתִיב וְה'

וְעַפ' הַדָּרֶךְ חֲסֵד הַלֵּכֵנוּ בְּיָבוֹשׁ עַל הַלֵּכֵנוּ רַש"י
 תְּמוּהָ כַּפ' סָקָה וַיִּתְּפֵל מִשָּׁה בַּעַד הָעַם
 מִכֵּאֵן לְמִי שֶׁתְּבַקְשִׁים מִמֶּנּוּ שֶׁלֹּא יִהְיֶה אֲכִזְרִי
 מִלְּמַחֲוָל . ° וְרִאִיתִי בְּמִים סִיִּים שְׂנִי שְׂכַתְּבֵי הִנֵּה
 נִשְׁאַלְתִּי דְלִמָּה לֹא לְמַדְרַשׁ יִזְאֵת מִן הַמוֹקְדֵם
 בְּקִרְאָא כְּמוֹ שֶׁנֶּחֱמָה הַחֲנָא בְּתַשְׁנֵה פ' הַמּוֹבֵל דף נ"ב
 ע"א דְּמִנִּין שֶׁאִם לֹא מַמַּל שְׁהוּא אֲכִזְרִי שְׂנֵאמַר
 וַיִּתְּפֵל אֲבָרָהם ע"כ וְתִירֶץ כְּדוֹמֵק ע"ש . וְכִרְא' לִי
 לִיִּשְׁכָּה רַק נִקְדִּי מֵהַ שֶׁשִּׁמְעֵתִי בְּשֵׁם הַגָּאֹן מוֹהֲר"ר

שְׂמַתָּה

בִּיאֹר יֵשׁ
 לְרַש"י תְּמוּהָ
 כַּפ' סָקָה

הַדְפָסָה בְּרִאזְלוֹצִיט מִסֵּךְ - לְהַדְפָסָה אֵיכֹתִית הַדְפָס יִשְׂרָאֵל מִן הַתְּלֻכָה

עֲמוּדֵי עוֹלָם שְׂמוּאֵל בֶּן עֲזַרְיָא מִלֵּאנֶצְבוּרֵג עֲמוּד מִס' : 16 הוֹדָפָס ע"י אוֹצֵר הַחֲכָמָה

עמודי התורה עולם ט

שם מהו? ל' אכ"ד דק"ק לוכלין לתרץ רש"י תמוה
 שם כד"ה אפ"פ שהוא כותן לו כו' שתמא היא ולא
 ר"ע קאמר לה. והוא תמוה ר"ע מאן דכר שמה
 הכא? ואמר הגאון הנ"ל הכי דאית' בדפ"ז אשר
 ככר הקדמנו מנא הא מילתא דאשור רבנן כל
 המבקש רמזים על מכירו והוא צריך לאותו דבר
 הוא נענה תמיד שגא' ויתפלל אברהם אלקים
 וירפא אלקים את אבימלך וגו' וכתוב ור' פקד את
 שרה כאשר אמר וגו' כאשר אמר אברהם אל
 אבימלך ולפי זה היקשה הגאון מנ"ל דשלא יהא
 אכזרי מלמקול ואי משום דכתיב ויתפלל אברהם
 אל האלקים וגו' דילמא אברהם התפלל לטובתו
 כדי שיהא נענה תמיד. ותיירך דמשום זה לא
 הצטרך להתפלל דאית' במדרש הנ"ל ור' פקד את
 שרה כאשר אמר ר' יצחק כאשר אמר בתורה
 ואם לא נטמאה האשה וטהורה היא ונקא' וזרע'
 זרע זו שנכנסה לביתו של פ"ע ולביתו של
 אבימלך ונאחז טהורה אינו דין שתפקוד. אכן
 כל זה לר' יצחקאל בברכות דף לא ע"כ דק"ל
 ונקשה וזרע' זרע שאם היתה עקרה נפקדת.
 אבל לר' ע"כ דק"ל שאם יולדת נצטרך יולדת ברווח
 כו' א"כ לר' ע"כ הדרא קושיא לדוכתי דילמ' התפלל
 אברהם על אבימלך כדי שיהא הוא נענה תמיד
 על הפקידה להריון. ועיין כיפ"ת באריכות
 לזה פיר' סי' קמא היא ולא ר"ע קאמר לה ודוק
 ע"כ דפס"מ. אכן השתא קשה מנ"ל לר' ע"כ שלא
 יהא אכזרי מלמקול ואי משום דכתיב ויתפלל
 אברהם אל האלקים וגו' דילמא התפלל אברהם
 לטובתו שיהא הוא נענה תמיד כקושיא הגאון.
 וי"ל מהאי קרא דכתיב ויתפלל משה בעד העם.
 ובאמר ר' יצחקאל לא איצטרך למילף מהאי קרא
 דמאמר. רק מהאי קרא דמוקדם ויתפלל אברהם
 א' הא קי' וגו' : וזה יוכן דלעיל בוייתפלל אברהם
 אל האלקים וגו' לא רצה רש"י לפרש מכאן למי
 שמבקש' תמנו שלא יהא אכזרי מלמקול דלר' ע"
 ליכא למילף מיניה דלעיל. רק לר' יצחקאל
 ולהכי פיר' סי' הכא מכאן איכ' למילף מיני' לכ"ע
 למי שמבקשים תמנו שלא יהא אכזרי וק"ל.
 ובדרי דכרי כו' זכור אזכור ליושכ ירו' המה.

כתיב ברוך תהיה מכל העמים. איתא בירושלמי
 מפאן כשהעכו"ם מברך לישראל צריך לענות
 אמרו אמר. והביאו הפענא דא דפ' עקב.
 * וכתב שזה תהיה כלומר כך הדבר תלוי להחזיק
 ולקיי' הכרעה ע"כ ע"ש והוא תמוה ואין להאריך
 בדקדוקי' וממילא יתבאר. ונראה לי הכי רק
 להקדים גמרא דק"ק דף ג' ע"א אמר רבי יצחק
 לעולם אל תהי קללת הדיוט קלה בעיניך שהרי
 אבימלך קילל את שרה ונתקיים בזרעה שנאמר
 הנה לך כסות עינים אמר לה הוילי וכיסי' ממני
 ולא גלית שהוא אישך וגרמת עלי הנער הזה והי
 רצון שיהיו לך כסות עינים ונתקיים בזרע' דכתי'
 ויהי כי זקן יצחק ותכהן עיניו מראות. ולפי זה
 אפשר לבעל דין לחלוק ולומר מה תועלת לנו
 בכל הכרכו' הללו האומות בקנאתם ועמדו ויקללו
 ופן ואולי יתקיימו כדאמרינן א' הרי קללת הדיוט
 קלה בעיניך. ולזה אמר הכתוב אל תירא מזה
 ברוך תהיה מכל העמים רצה לומר אדרבה כל
 הצמים יברכוך. אכן השתא יתפארו האומות
 מברכותיהן שברכו לישראל כל הדברים הללו
 הם כאין והם גרמו לזה. ולזה אמר הירושלמי
 מכאן כשהעכו"ם מברך לישראל צריך לענות
 אמרו אמר וזהו תהיה כך הדבר תלוי להחזיק
 ולקיים הכרעה כדי שיראו האומות ממך הכרכו'
 האלה באלו ולא מהם וק"ל :
 ועתה כנא אל מפאן פפנינו לעניין הראשון
 לבאר גמרא דמס' שבת דף פו ע"א רבי
 אומר בתמילה פירש עונשה דכתיב וישב משה
 את דברי העם אל ה' דברים שמשכנן דעתו של
 אדם ולבסוף פירש מהן שכרה דכתיב ויגד משה
 את דברי העם אל ה' דברים שמושכין לבו של
 אדם כאגדה. איכא דאמרי בתפילה פירש
 מהן שכרה דכתיב וישב משה דג"ש שמושיבין
 דעתו של אדם ולבסוף פירש עגשה ויגד משה
 דברים שקשין לאדם כגידין עכ"ה. ויש לדקדק
 באיזה סדר פליגי למר בתמילה פירש עונשה
 ולמר בתפילה פירש מהן שכרה. ונראה דפליגי
 בהא דאיתא במדרש פרש' ויתרו כה האמר לבית
 יעקב אלו הנשים א"ל אמר להן ראשי דברים
 2 3 ותגד

ביאור
 לירושלמי
 תמוה

ביאור לגמרא
 תמוה כמ'
 שכת